

Når et dødsfall inntreffer...

-står noen igjen med savn, sorg og spørsmål.

Hva må ordnes?

Hvor kan vi få hjelp?

De fleste opplever å være uforberedt når et dødsfall inntreffer.

Selv i de tilfeller det var ventet står man umiddelbart med en del praktiske ting som må gjennomføres.

Vi har listet opp en del punkter som kan være til hjelp de første dagene etter et dødsfall.

Praktiske avgjørelser må tas, samtidig som sorgen skal få rom.

Erfaringene viser at det er god hjelp for sorgbearbeidelsen hvis en selv tar aktiv del i de praktiske tingene som må ordnes. Det blir mer personlig om de pårørende ordner med begravelsen selv. Menighetskontoret er behjelpelig hvis det er noe som er vanskelig.

Her i Snåsa er det et begravelsesbyrå som kan gi noe bistand ved dødsfall. Dette gjelder bl.a. stell av døde utenfor institusjon, transport og syning. Soknepresten og ansatte ved Snåsa Menighetskontor vil stå til disposisjon når det gjelder spørsmål og råd vedrørende dødsfall og gravferd.

Se liste over telefonnummer på siste side av arket.

Dødsattest

Det første som må skje er at en lege skal se den døde. Legen melder dødsfallet til Folkeregisteret.

Stell av døde

Ved dødsfall på Sjukeheimen er det institusjonen som har ansvaret for avdøde til det er klart for å bringe kisten til kirken. Ved dødsfall på sykehus må begravelsesbyrå kontaktes for å ordne det praktiske, og transport av kista til Snåsa.

Ved dødsfall utenfor institusjon skal lege først konstatere dødsfallet. Stell, legging i kiste og transport til bærerom er pårørendes ansvar, og de kan velge å gjøre det selv, eller benytte et begravelsesbyrå.

Melding til Tingretten

Dødsfallet skal ikke lenger meldes til lensmannen. I stedet skal det tas kontakt med Inntrøndelag Tingrett for utstedelse av skifteattest.

Avtale seremonitid

Det må tas kontakt med menighetskontoret for å avtale dag for begravelse/bisettelse. Menighetskontoret sammen med pårørende sørger for utfylling av nødvendige papirer og kontakt med forrettende prest.

Annonsering

Det er naturlig at dødsfallet, og tid og sted for gravferden annonseres i lokalavisene. Det er selvfølgelig opp til de etterlatte å avgjøre dette, og om man ønsker å takke i avisene etter at gravferden har funnet sted. Dødsfallet blir også kunngjort i menighetsbladet Solsang, hvis ikke pårørende fraber seg det.

Obduksjon

Ved obduksjon må fastsettelse av dag for begravelse/bisettelse avvendes til en vet når avdøde vil bli frigitt. Syning avvendes til etter obduksjonen.

Oppdatert 09.03.2021

NB! I koronatiden er det noen avvik fra beskrivelsene. Dette tas opp i samtalen med menighetskontoret.

Syning/båreandakt

Bårerom for hele kommunen er i underetasjen på Sjukeheimen. Soknepresten kan delta på båreandakt hvis familien ønsker det. Når avdøde har vært pasient på Sjukeheimen kan besøk på bårerommet utover båreandakten gjennomføres av pårørende med tilrettelegging av personalet ved Sjukeheimen.

Ved dødsfall utenfor Sjukeheimen tilrettelegges syning med bistand fra begravelsesbyrået. Ved dødsfall i heimen kan utsyning fra heimen være et alternativ eller et tillegg til båreandakt i bårerommet. Dette må da avtales nærmere med soknepresten.

Begravelse – kremasjon

Så sant ikke den avdøde i skriftlig erklæring har fastsatt ønske om begravelse eller kremasjon, er det den som har rett til å besørge gravferden i henhold til gravferdsloven § 9 som avgjør om det skal være begravelse eller kremasjon. Ved kremasjon må det fylles ut en erklæring om at det ikke strider mot avdødes ønske å bli kremert etter døden.

Dersom det ikke foreligger erklæring fra den avdøde om hvem som skal sørge for gravferden har avdødes nærmeste etterlatte over 18 år i følgende rekkefølge rett til å besørge gravferden: ektefelle/samboer, barn, foreldre, barnebarn, besteforeldre, søsken, søskens barn og foreldres søsken. Ved uenighet mellom like nære etterlatte, treffes nødvendig avgjørelse av kommunen. Dersom ingen sørger for gravferden, besørger den av kommunen.

Både begravelse og kremasjon skal i henhold til gravferdslovens §§ 10 og 12 skje innen 10 virkedager etter dødsfallet. Ved kremasjon skal urne settes ned på kirkegården senest innen 6 måneder. Etter avtale med pårørende sørger menighetskontoret for at urnen kommer til Snåsa kirke.

Transport av kiste

Kiste og evt. skjorte kan bestilles hos Snåsa Begravelsesbyrå. Transport av kiste fra bårerommet til kirka besørgeres av Snåsa Begravelsesbyrå, og om pårørende IKKE ønsker denne transporten, må Snåsa Begravelsesbyrå få beskjed. I tillegg til sjåføren må 3 personer være med på å flytte kista inn og ut av bårebilen. Kista bringes til kirken 2 timer før seremonien begynner.

Bårerommet for hele kommunen er i sokkeletasjen på Sjukeheimen. Inngangsdøra er i sørenden av huset.

Minnegave

I stedet for blomster kan det oppfordres til å gi en minnegave. Ønskes minnegave er det vanlig å opplyse om dette i annonsen. Det kan være mange gode formål å gi til, bl.a. hjelpeorganisasjoner, institusjoner, eller Snåsa kirkes Blomsterfond konto nr. 4476 06 02873/VIPPS 56 98 59. Lister med oversikt over minnegaver må hentes hos Vidu Snåsa (Snåsaprodukter) i Samstadgården etter at gravferdsseremonien er over.

Salmer

Ved begravelsen skal det være tre eller fire salmer som synges inne og en salme ved graven. Salmevalg må avtales med forrettende prest. I tillegg kan det være annen musikk eller solosang. Dette må avtales med prest og organist. Salmemark kan lages på menighetskontoret og kopieres og hentes hos Vidu Snåsa.

Pynting i kirka

Lysestaker, blomstervaser og stativ til kranser finnes i kirken. Dersom man ønsker blomsterdekorasjoner, står de pårørende fritt til å pynte selv, eller de kan ta kontakt med Snåsa Blomster A/S eller en annen blomsterforretning.

Pårørende må ordne med 2 buketter til alteret. Disse kan familien ta med seg etter begravelsen. Kranser festes ikke på siden av kista ettersom det vanskeliggjør senking.

Før kista bæres ut av kirka sørger vertskapet for å fordele blomstene som skal være med ut på grava. Blomster som ligger på kista, tas av før senking dersom man ønsker at disse skal ligge oppe på grava. Når blomstene på grava er visnet, fjernes disse av de pårørende.

Oppdatert 09.03.2021

NB! I koronatiden er det noen avvik fra beskrivelsene. Dette tas opp i samtalen med menighetskontoret.

Seremoni

Noen dager før gravferden ønsker forrettende prest å ha en samtale med de nærmeste etterlatte.

Gravferdsdagen bæres kista inn i kirka ca. 2 timer før seremonien begynner. Kista plasseres oppe i koret med fotenden mot døra. Den nærmeste familien bør komme i kirka i god tid.

Ved inngangsdøra deler vertsfolk (eller noen fra familien) ut salmeark. Kista bæres ut av 6 personer, og senkes ned med tau av 4 personer. Kista skal senkes helt ned. Det kan være en sterk følelsesmessig handling, men samtidig en god anledning til å sørge og ta avskjed.

Etter siste salme ved grava kan de pårørende stille seg opp og ta imot kondolanser. Før begravelsen kan de pårørende bli enig om hvor de skal stå, og hvem/hvor mange av familien som skal ta imot kondolanser.

Gravferdsritualet

Gravferder har vanligvis dette innholdet:

- Klokkeringing
- Musikk, eventuelt solosang
- Salme
- Minnetale og kranspåleggelse, eventuelt musikk eller solosang
- Tekst
- Salme, eventuelt musikk eller solosang
- Tale, bønn og Fader vår
- Salme
- Musikk eller eventuelt solosang
- Kisten føres ut av kirka

Flagging

Det er to flaggstenger ved kirka, og ved begravelser gis det mulighet for flagging med norsk og samisk flagg samtidig. Dersom det i tråd med den impliserte familie sin tradisjon og kultur ønskes flagging med bare norsk eller bare samisk flagg gis det mulighet for dette. Det spørres om hva som ønskes ved hver enkelt anledning.

Minnesamvær

Etter gravferden kan det være fint å møtes på en mer uformell måte til minnesamvær. Det gjør godt å snakke sammen og dele sorg og minner. Sang, korte hilsener og minnetaler kan være naturlige innslag. Et minnesamvær kan gjøres enkelt i eget hjem eller annet egnet sted.

Kunngjøringer

Dødsfallet blir kunngjort ved den første gudstjenesten i kirka etter begravelsesdagen. I tillegg blir pårørende invitert til allehelgensmesse første helg i november, der det blir tent lys for alle som er døde det siste året.

Gravstein

Det skal som regel bare plasseres ett gravminne på hvert gravsted. Dersom det allerede er et gravminne ved grava som brukes må det derfor tas kontakt med kirkevergen før det gjøres avtale med gravsteinleverandør. For innskripsjon av navn på allerede oppsatt stein og informasjon om størrelse, typevalg og priser på nye gravsteiner må pårørende kontakte en gravsteinleverandør.

Nye gravsteiner skal settes opp av steinleverandør eller kirketjeneren.

NAV

Ta kontakt med NAV for nærmere opplysninger om stønadsordninger. Stønad til gravferd er behovsprøvd. For lengre transporter av kiste, gis det tilskudd. Dette gjelder transport fra sykehus, og båretransport fra kirka til krematoriet ved bisettelse. Enkelte fagforeninger yter også tilskudd til begravelse.

Oppdatert 09.03.2021

NB! I koronatiden er det noen avvik fra beskrivelsene. Dette tas opp i samtalen med menighetskontoret.

Rett til fri grav og feste av grav

Avdøde personer som ved dødsfallet hadde bopel i Snåsa kommune har rett til fri grav på Snåsa kirkegård, så fremt de ikke gravlegges i en allerede festet grav. Ved bruk av festet grav, vil det bli krevd festeavgift for 20 år for hele gravstedet.

Ved gravlegging i ny grav vil det bli tilvist en grav på kirkegården. Ved behov kan det settes av en grav ved siden av med tanke på gjenlevende ektefelle. Graven som tas i bruk vil være fri grav, mens det vil bli krevd festeavgift for graven som settes av ved siden av.

Festeavgiften er for tiden kr 150,- pr. grav pr. år, dvs. kr 3.000, - pr. grav for festetiden som er 20 år.

Personer uten bopel i kommunen kan gravlegges på Snåsa kirkegård. Det gis da ikke fri grav, og det må betales et gebyr for begravelsen/bisettelsen, samt for urnenedsetting.

Fredningstida er 30 år for kistegrav og 20 år for urne.

Ta gjerne kontakt

Denne orienteringen er en enkel huskeliste over det som må ordnes ved et dødsfall.

Dersom noe er uklart, ta kontakt med menighetskontoret. Vi svarer på spørsmål og ser gjerne at pårørende tar kontakt for samtale både før og etter begravelsen.

Viktige telefoner:

Snåsa menighetskontor	406 11 617 – post.snasa@kirken.no
Kirkeverge	412 49 470 – MS659@kirken.no
Soknepresten i Snåsa	472 80 846 – JK425@kirken.no
Kirketjener i Snåsa	412 64 854 – snasa.kirketjener@ntebb.no
Sekretær	413 84 962 - IS443@kirken.no

Utenom kontortid kan det tas kontakt på tlf. 406 11 617 / 950 53 872

Sokneprest John Gunnar Krogstad	472 80 846
Prost Gustav Danielsen	482 14 141
Organist Magne Emberland	907 03 538
Kirketjener Leif Arne Bakken	412 64 854 / 922 31 738
Kirketjener Roger Engstrøm	412 64 854 / 926 94 086
Kirkeverge Møyfrid Skavlan	950 53 872
Snåsa Begravelsesbyrå (transport/syning/gravstein)	907 87 924
Snåsa Sjukeheim	908 78 364 / 475 15 080
Snåsa Blomster A/S	74 15 11 52
Inntrøndelag Tingrett	74 19 94 00 – inntrondelag.tingrett@domstol.no
NAV	55 55 33 33
Vidu avd. Snåsa (Snåsaprodukter)	74 15 10 91 – snaasa@vidu.no
Snåsa Helsesenter	74 13 83 50
Legevakta	116117
Psykiatrisk sykepleier	916 45 881/74 13 82 00

Annonsering:

Trønder-Avisa: Tlf. 07412 - e-post annonse@t-a.no (08.00-15.30).

Namdalsavisa: Tlf. 74 21 21 00 - e-post annonse@namdalsavisa.no (08.00-15.30)

Snåsningen: Tlf. 74 15 15 10 - e-post firmapost@snasningen.no (avisa utgis på onsdager)

Oppdatert 09.03.2021

NB! I koronatiden er det noen avvik fra beskrivelsene. Dette tas opp i samtalen med menighetskontoret.